

МЭ
обш
ба
уухэ
н гай
арби
ка н
Рейн
гохоо
рин
уэхэ
хээд,
ын та
хан ро
сари е
мүрэн
оро
улам
мын
хары
огоош
алай
нөөр
КА
УДАЙ
СС
офсою
хэл
Бра
лейб
ба
Эмхид
нээр,
хээхэ
ла по
интер
твын
талы
хэб
байгаа
шээ
түрүү
лин н
х
соо
мэдэ
удат
анска
шааха
нүүд
антис
жэ х
гүйн
проф
талан
хэвч
й, бэ
үбэгг
жээ
пан б
лото
алай
уаши
хэлл
ном б
ано-а
полн
ка а
лтой
ой
летар
илтэн
град
уй б
даха
конгр
н эш
ропр
мдэй
н сек
й гем
е ду
а. Э
дай
үргэ
Уолд
Энэ
кампа
рууш
буруу
агүй
595
эбнэ
зүбш
дай
кон
й асу
Кон
енно
озай
бат
тин
тэн
арсэ
олзо
э пр
эй
даа
удла
нео
шын
н а
тин
халд
цион
нь
нэ
пр
тл
ДА

Бурят-Монголой УНЭН

ОБЛАСТНОЙ БА ГОРОДСКОЙ КОМИТЕДУДЭЙ,
БҮРЯТ-МОНГОЛ АССР-ЫН ВЕРХОВНО СОВЕДЭЙ ОРГАН.

№ 186 (6115)
СЕНТЯБРИН
15
ПЯТНИЦА
1950 он

Сая 20 мүнги.

ИЗБАЧ

Коммунизмын илалта түгсэ зарим мандан хүгжээ байгаа маагуухэ социалистическэ орон бол ажахы, эрдэм ухаан ба культурын талаар гайхамшата ехэ илалтанууды туйлажа байна.

Манай бүхы илалтанууды болшискэ партиин ссэн мэргэн даридалта хангана. Мүнөө колхозно таряашад үндэр баян ургаа саг соонь хуряахын, гүрэн элбэг ехээр таряа тушаахын, малажала улам хүгжөөхын, Эхэ ороноо үшөө хүсэтэй, үшөө бата болгохын түлөө героическэ тар тэмсэндэ. Тинхэтээ хамта оройнгоо нарын, литературы, искусствын туйлалтанууды гүнзгийгөөр мэдэхээ, юрэнхы эрдэм дээшлүүлхээ оролдонод. Социалскэ деревинин культура үдэр өрн урлана.

Ажалшадые коммунистическээр үүсүүлхэ, тэднэй политическэ культуруна хэмжээ үдэрхөө дээшлүүлхэ, эдэбхи хэсэглэнь урда урданайхнаа ехээр бадаруулха гэшээ манай илалта түгсэ хүгжэлтын эрилтэ, гүрэнхы уули ёһон мүн.

Хүмүүжүүлгын хүдэлмэринэ найжаруулжа, ажалша зоной улам ургажа байгаа культуруна эрилтэ үдэрхөө хангаха гэшээ культурун-түгээрэлэй эмхи зургаануудай, үдэрхөө уналгын байшангуудай дайшалы зорилго болоно.

Уналгын байшангууд ба избачуудай урда тон ехэ зорилгонууд байдаг. Биднэр бүхы хүдэлмэриншээ ба бүхы таряашадые культуруна ба эрдэм хүргүүлгэ болгохы хүсэбди, энэниие биднэр хэзээшье туйлахад гэнэ сталинска заабарине бөлүүлгэдэ уналгын байшангууд гол нууриуудтай нэгнэнь эзэлншье, эзэлшье, эзэлхшье байна. Лекци, доклад, хөөрөлдөө үнгэргэхэ, хэблэһон тарааха ба уншуулха, халдана агитаци үргэнээр эрхилдэ, эрдэм ухаанай үндэнүүдтэй ажалшадые ярилсуулха, кружинууды хүдэлмэрилүүлхэ, урланхайнааь самодетельностинн хүдэлмэринэ үргэхэхэ, түрүү дүй дүршэлы нэбтэрүүлэн дэлгэрүүлхэ гэш мэтын олон янзын хүдэлмэринүүдэ уналгын байшангууд колхозно таряашад дунда үдэр бүри ябуулха уялгатай.

Эдэ харюусалгатай аад, хүндэтэй, ноирхолтой хүдэлмэринүүдэ ийенэ ба политическэ үндэр хэмжээдэ ябуулалга избачнаа тон ехээр дуудылана. Хаана зорилго түгсэ, ийенэ гүнзгы удхатай соёл гэгээрэлэй хүдэлмэри ябуулагданаб, тэндэл амжалтанууд хээдэ туйлагдадаг гэжэ манай избачууд найнаар ойлгон мэдэрхэ ёһотой.

Ажалшад дунда культуруна хүдэлмэринэ үргэнээр ябуулжа, өөһлөнгөө хүндэтэ уялганууды нэрэстэй түрэгтэйгөөр бөлүүлдэг түрүү избачууд манай республика соо олон. Иволгын аймагай Оронгын уналгын байшангай эрхилгшэ нүхэр Арьян, Кударин аймагай Тамирска уналгын байшангай эрхилгшэ нүхэр Бураков ба бусад олон избачууд уналгын байшангуудай урда байһан зорилгонууды зүбөөр ойлгохо, культурун-түгээрэлэй хүдэлмэринүүдэ нилээд ехэ далайсатайгаар ябуулна.

Ном тарааха хэрэгтэ Жамсаран Арьянай гаргаһан мүсхэл аша үрээс мүнөө харуулжа байна. Хэдэн олон колхознигууд урнайхайхал, хүдөө ажахын литература-нууды уншаад, шэнэ шэнэ номууд та захил хэнэ. Тинхэдэ политическэ ба научна литература угаа ехээр эрилдэг болоо. Тамирска уналгын байшан урнайхайнааь самодетельностинэ хүгжөөхэ ехээн хүдэлмэри хэлэг байна. Тэндэхи дуушад, хүгжэмшэдэй

олонхын суута малшад, таряашад юм. Энэ хадаа тус уналгын байшангай зүгһөө арад зонтойго нигта холбоотой байһаниие дахин батална. Эдэ мэтын баримтанууд Кабанскын, Тарбагатайн, Хэнэргын ба бусад аймагуудта бии.

Гэхэтэй хамта, зарим уналгын байшангууд ба избачуудай хүдэлмэридэ угаа олон дутуу дунда зүйлүүд байһаар. Жэшээлхэдэ, Хорин аймагай Хандагайн уналгын байшангай (избач нүхэр Монич), Торин аймагай Дээдэ Бургалтын сомоной уналгын байшангай (избач нүхэр Баннов) хүдэлмэрин ажалшад дүховно эрилтэнүүдэ хүсэд хангажа шаданагүй. Избач нүхэр Баннов колхознигууд дунда орожо ажаллаха дүүрэн арга боломжотой байбашье, үдэр бүхэндэ гүртээ хэбтэжэ байдаг гэжэ манай селькор мэдэсэнэ. «Улаан-Бургалтай» колхозой полевоий станууд ба малажалай фермэнүүд дээгүүр хэдэн удаан саг соо лекци, элндхэл, информацинууд хэгдэнгүй, дайшалхы хуудан гаргаданагүй. Хандагайн уналгын байшан мүн лэ нимрхүү байдалтай. Тэндэхи ажалшад шэнэ газет журналууды уншаха гэжээд заримдаа газетнүүд, заримдаа нүхэр Монич бэээрээ үгы байдаг.

Гансахан эдэ баримтанууд хадаа хангалтагүйгөөр хүдэлмэрилдэг избачууд колхозно таряашад дай наука тээшэ, культуру тээшэ эрмэлзэлгэдэ туһалдаггүй, наад хэлэг гэжэ батална. Эгээл тинхээднэ зарим нотагуудта лекционо пропаганда, агрономическа ба зоотехническэ эрдэм дэлгэрүүлгэ, урнайхайнааь самодетельностинн кружинуудай хүдэлмэри ехээн дутагдалтай гү, али оройдоо ябуулагддаггүй байха юм.

Бин байһан дутагдалнууд усадхажа, культуруна хүдэлмэринүүдэ үргэн далайсатай болгохо гэшээ избачуудай мүнөөдэршэй шуухалын шуухала зорилго мүн. Уналгын байшангууд—культурун-түгээрэлэй гүрэнхы эмхи зургаанууд мүн. Избач хадаа культуруна фронтын түрүү эргэдэ ябалсадаг, гүрэнхы шуухала кадр мүн. Тинхээднэ, тэдэнэй бүхы хүдэлмэринэ партино-советскэ органоуд саг үргэлжэ шалгажа байха, тэдэндэ туһалха ээргэтэй. БМАССР-эй Министруудай Советэй дэргэдхи культурун-түгээрэлэй эмхи зургаануудай хэрэгтэ эрхилдэ Управлени уналгын байшангууды заримдаа ондоо ведомствод хамаатой шэнгээр тоолодог. Уналгын байшангууды типовой гэр байрануудтай, ажал хүдэлмэринн тодорхой дүрмтэй болгохо тушаа тус Управлени бодомжоло ёһотой. Гадна, избачууд бэлдэхэхэ, шадбариннь дээшлүүлхэ ехээн хүдэлмэри хээхэ хэрэгтэй.

Социализмнаа коммунизмда дамжан орожо байгаа мүнөөнэй сагта хүмүүжүүлгын хүдэлмэринн удханы хэээ хэээнэйхнээ ехэ болонхой. Энэниие найтар ойлгодог избачууд хүдөөгэй интеллигенци-тэй нигта холбоо байгуулна. Манай агуухэ Ленин—Сталиной парти болбол идейно-политическэ, культурун-түгээрэлэй хүдэлмэринэ улам улам найжаруулха хэрэгтэ тн ехэ анхрал табижа, манай культуруна фронтын хүдэлмэрилгүшээ шэнэ шэнэ амжалтанууд тээшэ зоригжуулна.

Уналгын байшангууд, избачууд өөһлөнгөө урда байһан ехэ ба хүндэтэй зорилгонууды бүри гүнзгийгөөр ойлгожо, ажалшадые коммунистическээр хүмүүжүүлхэ аруун найхан хэрэгтэ бүхы хүсээ үгжээ, Эхэ оройнгоо саадаа нүр жабхалантайгаар халбаран бадархын түлөө улам шангаар тэмсэхэ уялгатай.

Колхоздо агропропагандын үдэр

СТАЛИНО. (ТАСС). Сталинска селекционн станцин коллектив угаа үнэтэй үүсхэл гаргаба. Гэрэадаг Артемовскэ районий Кагановичын нэрэмжэтэ колхоздо агрономическэ пропагандын үдэр өмхидхээ. Станцин директор нүхэр Манзюков түрүүтэй научна студиинууд урилшалан колхозой хүдэлмэринтэй танилсана ба ургас дээшлүүлхын тола орын үдэс агрономическэ хэмжээ.

Агропропагандын үдэртэ эдэ бүхы арганууд бригадануудта, удаа тээнь колхозой правленин сэдэсэндэ дээрэ зүбшэн хэлсэгдэбэ. Колхозой правлени агрономическа ба зоотехническэ пропагандын үдэрые нарадаа хоёр дахин өмхидхэхэ гэжэ шийдэбэ.

МОСКВА, КРЕМЛЬ

СССР-эй Министруудэй Советэй Түрүүлэгшэ нүхэр Иосиф Виссарионович СТАЛИНДА

Армянска ССР-эй колхозууд ба совхозууд таряа тушааха гүрэнхы түсэбье болзорхоонь урид дүүргэбэ гэжэ, хүндэтэ нүхэр Сталин, Танда элндхэнбди. Үнгэргшэ жэлэйхнээ 320 мянган пүүд үлүү ехэ тарян энэ жэлдэ тушаагдаба. Армянска ССР-эй колхозууд 1950 ондо намарай культуру-

нуудай тарилгын талмайн 30 мянган гектараар үргэдхэгдэхы хараадаа абажа, намарай ба хабарай тарилгада гүйсэд хүрэхэ үрнэ хабаа.

Машино-тракторна станцин хүдэлмэрин түлөө натуро-түдэринн тоосоогоор гүрэндэ таряа тушаалга үргэлжэлнөөр.

Арменин КП(б)-гэй ЦК-гэй Секретарь АРУТИНОВ. Армянска ССР-эй Министруудэй Советэй Түрүүлэгшэ КАРАПЕТАН. Бэлэдхэлэй Министерствын Армянска ССР-тэй Түлөөлэгшэ САРУХАНИН. Армянска ССР-эй хүдөө ажахын Министр КАЗАРЯН.

МОСКВА, КРЕМЛЬ

ССР Союзай Министруудэй Советэй Түрүүлэгшэ нүхэр Иосиф Виссарионович СТАЛИНДА

Эстонско ССР-эй колхозууд, совхозууд ба таряашад ажахынууд таряа тушааха гүрэнхы түсэб болзорхоонь урид дүүргэбэ гэжэ, хүндэтэ Иосиф Виссарионович, Танда элндхэнбди. Эдэ хоолой культуранууды бэлдэхэхэ түсэб 104 процент дүүргэдэ. Мүнөө жэлдэ бэлдэхэгдэн таряанай ша-варын үнгэргшэ жэлнүүдэйхнээ нилээд найн байна.

МТС-үүдэй хүдэлмэринн түлөө үгтээн счёдуудар гүрэндэ таряа тушаалга үргэлжэлнөөр.

Республикын колхозууд ба совхозууд 1951 ондо ургаса абаха тарилгын түсэб дүүргэхын тула намарай ба хабарай культурануудай үрнүүдээр өөһлөнгөө бүрин хангаа, колхозууд хадаа колхознигуудайнгаа ажалта үдэрнүүдтэ нилээд ехэ хэмжэтэй орооно үгжэ байна.

Республикын колхозууд, колхознигууд ба таряашад ажахынууд үбнэ, үндэг ба нооно гүрэндэ тушааха уялганууд мүн лэ болзорхоонь урид дүүргэбэ.

Эстонин КП(б)-гэй ЦК-гэй Секретарь И. КЭБИН. Эстонско ССР-эй Министруудэй Советэй Түрүүлэгшэ А. ВЕЙМЕР. Бэлэдхэлэй Министерствын Эстонско ССР-тэй Түлөөлэгшын Орлогшо А. КУЛБЮС. Эстонско ССР-эй хүдөө ажахын Министр А. ВАХА.

БМАССР-эй Министруудэй Советэ

Сэлэнгын аймагай колхозуудта малые үбэлэй байрадань оруулжа харуулалгада бэлдхэлэй ябаса тухай

1949 ондо Сэлэнгын аймгүйсэдком ба тэрэнэй хүдөө ажахын танаг болбол малые үбэлэй байрадань оруулжа харуулалгада бэлдхэлэй хүдэлмэринүүдэ аймагай олонхы колхозуудта тон хангалтагүйгөөр өмхидхэнбди, тэрэн-нээ боложо 1949—1950 онуудай малай үбэлжэлгэдэ үелэ эдэ колхозуудта нитын мал олоороо тураһан ба гарзалһан байгаа гэжэ БМАССР-эй Министруудэй Совет тэмдэглэнэ.

Зүгөөр, мүнөөшье жэлдэ Сэлэнгын аймгүйсэдком ба тэрэнэй хүдөө ажахын танаг хадаа колхозуудта малай үбэлжэлгэдэ саг соонь бэлдэхэхын тула шуухала хэмжээнүүдэ абанагүй, нёдондо хэлэйнгээ алдуунууды дабтажа байна.

Аймагай олонхы колхозуудта малай алдуула ба намартаа бэлдхэлэ таргалуулха ябадал тон муугаар өмхидхэгдэнбди. Энэниие боложо мүнөө үедэ олон толгой мал дундааа доошо шадалтай ба туранхай байха юм. Жэшээлхэдэ, Молотовой нэрэмжэтэ, Куйбешевэй нэрэмжэтэ, Сталиной нэрэмжэтэ, Калининэй нэрэмжэтэ колхозуудта малай 15-наа 50 хүртээр процентнь дундааа доошо шадалтай ба туранхай байна. Энэ колхозуудтахы бэлдхэлэринүүдэ гүртэнүүдтэ, отарануудта ба хүргүүдтэ даалгагдаггүй, тодорхой ээлжгүйгөөр хэрэглэгдэнэ, пастугуудар багашуул хүдэлмэрилнэ.

Аймагай колхозууд нитын малда тээжэл бэлдэхэхэ түсэб дүүргэхэ хүдэлмэри тон хангалтагүй ябуулжа байна. Сентябрьн 1-нэй байдлаар, аймагай колхозууд сабшалангай оройдоол 82.4 процентые сабшалан, түсэбэй минл 30.4 процент үбнэ нурилһан байна. Тээжэлэй силос дараха түсэб оройдоол 25.8 процент ба набшаата тээжэл бэлдэхэхэ түсэб оройдоол 34.7 процент дүүргэгдэ. Зүгөөр, аймгүйсэдкомой ба тэрэнэй хүдөө ажахын танагай хүтэлбэрилгэдэ ханаа амар нуунал, үбнэ хурялгын ба силос даралгын хү-

дэлмэринүүдэй темпын эрид доошоо ороһон ябадалтай эбсэжэ байна.

Аймагай олонхы колхозуудта бэлдхэлгэдэн тээжэлы үрилтэдэ сруулангүй, бүрин бүтэн байлха хэрэгтэ ёһотой анхрал хандуулагданагүй, нодэ далдлаха ба бэлдхэгдэн тээжэлэй хэмжээ тухай дээгүүр мэдээ үгэхэ баримтанууд гарана. Аймаговедэй гүйсэдком нимэ харша ябадалтай шанга тэмсэл хэнгүй, эзмэтэ нюуруудынь харюусалгада хабаадуулангүй. Хэдэн колхозуудта силосы муугаар дараһан дээрнээ тэрнэ гутжажа байна.

Аймагай олонхы колхозууд малай байранууды заһабарилга ба сээрлэглы мүнөө хүртээр эхилдэггүй байна. Малай шэнэ байранууды бариха түсэб тон хангалтагүйгөөр дүүргэгдэнэ. Сентябрьн 1-нэй байдлаар, аймагай колхозуудта жэлэй түсэбөөр хараалагдаһан үхэрэй байрануудай 18.7 процентнь, хонинэй байрануудай 20 процентнь, гайһан байрануудай 70 процентнь ба шубуунай байрануудай 14.7 процентнь баригдаа. Нэгшье конюшни баригдаагүй. Тамчын сомоной Молотовой нэрэмжэтэ ба «Социализм» колхозуудта түсэбөөр хараалагдаһан 18 байрануудай нэгэнииншье баригдаагүй байһаар. Тинхэдэ Сталиной нэрэмжэтэ колхоздо 15 байранууднаа оройдоол 4-нь, «Большевик» колхоздо 7-ноо ганса байра баригдаа.

Сэлэнгын аймгүйсэдком болбол малшадай культурун-ажануудалай шуухала условинууды байгуулха хэрэгтэ мүн лэ, ёһотой анхрал табиһагүй. Фермэнүүдтэн хэрэгтэй тооной хүдэлмэрилгэдэ үгы байна. Фермэнүүдэй хүдэлмэрилгэдэ дунда социалистическэ мурьсөөн бодотоор өмхидхэгдэггүй, түрүү малшадай эрчим арга методууд нэбтэрүүлгэдэггүй байха юм.

Сэлэнгын аймагай колхозуудта малай үбэлжэлгэдэ бэлдхэлэй нимэ тон хангалтагүй байдал яахалаа тохёолдооб гэхэдэ, аймгүйсэдком ба тэрэнэй хүдөө ажахын

танаг болбол нитын малые бүрин бүтэн байлха ба ашаг шэмэтэ нитын малажалы хүгжөөхэ гурбан жэлэй түсэбэй ба «Сэлэнгын аймагай колхозуудта малажалы хүгжөөхэ гүрэнхы түсэбэй дүүргэхын ябаса тухай» БМАССР-эй Министруудэй Советэй 1950 оной майн 12-ой тогтоолой дүүргэлтэ хангаха тушаа ханалаа табагүй байгаа.

БМАССР-эй Министруудэй Совет болбол малай үбэлжэлгэдэ бэлдхэлэ Сэлэнгын аймагай ажалшад депутатудай Советэй гүйсэдком тон хангалтагүйгөөр хүтэлбэрилөө гэжэ мэдэрбэ.

БМАССР-эй Министруудэй Совет болбол малай үбэлжэлгэдэ саг болзор соонь ба гүйсэдөөр бэлдхэлэнь түлөө, тэршэлэн малажалы хүгжөөхэ 1950 оной гүрэнхы түсэбэ заагагүй дүүргэхын түлөө Сэлэнгын аймгүйсэдкомой түрүүлэгшэ нүхэр Нимаевай харюусалгатай байһан тухайн шангаар урилшалан хануулаад, малай үбэлжэлгэдэ бэлдхэлэй ехээн дутагдалнууды нарын болзор соо усадхаха ябадал хангахынь тэрэннээ эрибэ.

БМАССР-эй Министруудэй Совет болбол «Республикын колхозуудта 1950—1951 онуудай малай үбэлжэлгэдэ бэлдхэлэ хэмжээ-ябуулганууд тухай» БМАССР-эй Министруудэй Советэй 1950 оной августын 25-най тогтоолы заагагүй дүүргэхын тулада эрид хэмжээнүүдэ абахынь Сэлэнгын аймгүйсэдкомы уялгалба. Тэрэнэй тулада:

малые үбэлэй байрадань оруулжа харуулалгада бэлдхэлгын байдалы колхоз бүхэндэ сентябрийн 20 болотор шалгаха, тинхэдэ малай намарай бэлдхэлгын өмхидхэгдэ, тээжэл бэлдхэлэй болон малай шэнэ байранууды барилгын ба хуушан байрануудынь заһабарилгын түсэб дүүргэлгэдэ тусгаар анхрал хандуулха. Шалгалтын дүнгүүдэ колхозуудай правленинүүдэй үргэн засадинууд дээрэ, удаан аймсо-

Таряагаа гээнгүйгөөр, хана саг соонь хуряаха

ЗАЙГРАЕВО. (Телефоноор абтаба). Тельманей, Дээдэ-Илькын сомоной Сталиной нэрэмжэтэ ба бусад колхозууд таряа хуряалга ба тушаалгы өмхитэйгээр «Збуу-на. Гэхэ зуура, таряа хуряалга ба тушаалга аймаг дотор юрэнхыдөө нулаар үнгэргэгдэхэ байна.

Комбайнаар таряа хуряаха түсэб оройдоо 50 процент дүүргэгдэнхэ. 1300 үлүүтэй гектар талмай дээрэ жаткаар хадагдан тарчын хүсэд хүрилгэдөггүй ба тэрэниие сохилго өмхидхэгдэггүй байха юм. Олонхы колхозуудта молотилкануудын минн байжа байдаг. Олон колхозууд хушалтатай тог үгы дээрнээ, борсо хурын болохолдо, сохилгодо байһан хүдэлмэриндөө гар үзүүрэй хүдэлмэридэ хэрэглэдэг байха юм.

Аймаг дотор 10 мянга үлүүтэй га орооһото таряан хадагддаггүй, ургаатаа заанда айража байна. Дээдэ-Илькын сомоной Молотовой нэрэмжэтэ ба мүн Карл Марксын нэрэмжэтэ колхозуудта таряа хадагдла ба тушаалга илангаа ехээр унжагайна. Онохойн сельсоветэй «Красный опытник» колхоз оройдоо 53 га таряагаа хадаһан байна. Тэрнэ бүхы таряанайн арбанай нэгэ хуби болохогүй шахуу юм. Мүн бусадшье колхозууд нимэрхүү байдалтай. Аймагай хүтэлбэрилхы органоуд таряа хурялгын ба тушаалгын хүдэлмэринэ найса хүтэлбэрилнэгүй.

Занграйн колхозууд таряагаа гээнгүйгөөр, хана саг соонь хуряажа, гүрэнхыдөө болзорхоонь урид тоосохо дүүрэн арга боломжотой. Зүгөөр, энэ арга боломжы хэрэглэхын тула бүхы хүсээ элсүүлхэ, таряа хуряалга ба тушаалгын хүдэлмэридэ ябагдалтай дунда ойлгуудамжын хүдэлмэри үргэнээр ябуулха, социалистическэ мурьсөө хүсэтэйгөөр дэлгэрүүлхэ ёһотой.

ведэй гүйсэдкомой заседани дээрэ хаража үзэхэ;

энэ оной октябрийн 1 хүртээр бүдүүн ба шэмэтэ тээжэл бэлдхэлэ түсэбөө колхоз бүхэнхы дүүргэхын тулада тээжэл бэлдхэлэ хэмжээ-ябуулганууды колхоз бүридэ 5 хоногой болзор соо зохёогоод баталха, колхозуудта тээжэл бэлдхэлэ тоогой ба шарай койнохоо шанга хиналта тогтоохо, нодэ далдлагшадые ба тээжэл гутааха ябадал гаргаһан нюурууды харюусалгада хабаадуулха;

малай шэнэ байрануудай барилгы ба хуушан байрануудай заһабарилгы тогтоогоһон болзор соо дүүргэхын тулада бүхы колхозуудта гурбан хоногой болзор соо барилгын бригаданууды хүсэдөөр бүрдүүлхэ;

колхоз бүридэ бэлдхэлэ малай гүүртэнүүдэ ба отаранууды сентябрийн 20 болотор нэмжэ өмхидхэдэ, тэдэндэ ногоо найнтай эрчим бэлдхэлгэдэ талалжа үгэхэ, тэршэлэн үбшэн малнууды илгаад, тэдэниие эсэлхэ ябадал өмхидхэхэ;

эгээл ойрын сагта малажалай кадрнуудай составы шэнээр хаража үзөөд, бүхы фермэнүүдэ хэрэгтэй тоото колхознигуудар бүрдүүлхэ, тээжэрэг культурун-ажануудалай бүри найн условинууды бии болгохо.

БМАССР-эй Министруудэй Совет болбол үбнэ сабшаа ба тээжэлэй силос дараха түсэб дүүргэхын тула шуухала хэмжээ-ябуулганууды барилгын ба хуушан байрануудынь заһабарилгын түсэб дүүргэлгэдэ тусгаар анхрал хандуулха. Шалгалтын дүнгүүдэ колхозуудай правленинүүдэй үргэн засадинууд дээрэ, удаан аймсо-

ВКП(б)-гэй Хорин айкомой III пленум

Хаяхан ВКП(б)-гэй Хорин айкомой ээлжээтэ III пленум болобо. Пленум дээрэ аймгүсэдкомой хүдөө ажыхын таһагыг даагша нүхэр Маркизов үбнэ тэжээл бэлдэхэдгын ябаса тухай элидхэл хэбэ. Мүн Улын ба Хорин МТС-үдэй директорнууд Кравченко ба Кослов гэгшэд энэ асуудалаар нэмэлтэ элидхэл хэлэн байна.

Элидхэлшэ ба үгэ хэлэгшэд хадаа нийтын малажалда үбнэ тэжээл бэлдэхэдгын хүдэлмэригсэ ехэ дутагдалнуудыг элирүүлбэ.

Аймаг юрэнхыдөө үбнэ сабшалгаар бараг найнда тоологдоошье хаа, тэрэнэй гол показател — үбнэнэй валова суглуулбары тон бага байна. Сентябрьнын 5-най мэдээгээр, аймагтай 17 колхозуудай минд 8-н үбнэ сабшалгыггаа түсэбье дүүргэ. Гэбшье, аймагтай нэгшье колхоз валова суглуулгаар түсэбье дүүргэдэг байна.

«Пути Сталина», «Улаан-Одон», Сталиний (Улын сельсовет), Ждановай, Калининэй нэрэмжэтэ ба

бусад колхозууд тэжээл бэлдэхэдгын илангаяа гээгдэжэ ябана. Эдэ колхозуудай правленийд ба партийна эхин организацинууд колхоз-ингуудай хүсые үбнэ тэжээл бэлдэхэдгэ гүйсэд элсүүлжэ шадаагүй. Тус колхозууд үбнэ хуряалга да орой ороһон муртөө бүхы машинануудаа гүйсэдөөр ашаглаагүй юм.

Шэмэтэ тэжээл-силос даралга муугаар ябана. Аймагтай олохон колхозууд силос даралгыг хэрэгсээнгүй. Тимэ дээрэ-нээ аймагыг силос даралгыггаа түсэбье оройдоо 66 процент дүүргэһэн байна. Мүн набаһата тэжээл бэлдэхэдгын түсэб дүүргэгдээгүй.

Улын ба Хорин МТС-үдэй харьяата колхозуудта үбнэ сабшалгыг ба силос даралгын хүдэлмэриг хулаар ябуулагдана. Жэшээлхэд, Улын МТС үбнэ сабшалгыггаа түсэбье минд 48,5 процент, силос даралгаар — 14,5 процент дүүргэ. Хорин МТС мүн лэ хангалтагүйгээр хүдэлмэрилнэ.

Имэ байдал хадаа нийтын малда тэжээл бэлдэхэдгэ МТС-үдэй директорнуудай ба тэднэй парт-организацинуудай хайша хэрэгээр хандаһан ушарһаа болоно. Хүдөө ажыхын мэргэжэлтэд колхозуудта шухала туһаламжа багаар үзүлднэ. Зарим эхин партийна организацинууд нийтэ-политическэ хүдэлмэри механизаторнуудай дунда хүсэд дэлгэрүүлжэ шадаагүй байна. Таряа хуряалга ба гүрэндэ таряа тушаалгын эхилмэсээр малда тэжээл бэлдэхэдгын хүдэлмэрин зарим колхозуудай хүтэлбэрлэгшэдэй ба партийна эхин организацинуудай хайхархад болшоодогын хэ алауу мүн гэжэ пленум тэмдэглэ.

Дурсагдаһан дутагдалнуудыг дары усадхажа, таряа хуряалга ба гүрэндэ таряа тушаалгын хажуугаар малда үбнэ тэжээл бэлдэхэдгын хүдэлмэриг хулааруулгангуй ябуулхыг хараалһан дэлгэрэнгы тогтоол пленум баталжа абаа.

Залуушуулыг коммунистическээр хүмүүжүүлхэ хүдэлмэриг найжаруулха

Аймагтай комсомольско организацин хүдэлмэри тухай асуудалыг хаяхан партийн Сэлэнгын айкомой ээлжээтэ 3-дахы пленум зүбшэн хэлсээ.

Комсомолцууд ба союзнабшэ залуушуулыг коммунистическэ хүмүүжүүлгээр аймагтай комсомольско организацин хүдэлмэриг хүлгүл үедэ бага зэргэ найжараа гэжэ пленум тэмдэглэ. Аймаг дотор комсомолцуудай зэргэнууд нилээд олошороо. Нёдондо 303 залуушуул комсомолдо абтана байгаа хаа, мүнөө жэлэй 9 нарын турша соо 403 хүнүүд ВЛКСМ-эй гэгшүүд боложо ороһон байна.

Гэбшье, залуушуулыг коммунистическэ хүмүүжүүлгээр ВЛКСМ-эй XI съездын табилан зорилгонуудыг аймагтай комсомольско организацин хүсэд дүүргэжэ шадаагүй байна гэжэ пленум тэмдэглэ. Үгэ хэлэгшэд ВЛКСМ-эй

Сэлэнгын айкомой ба тэрэнэй бюророй хүдэлмэрин дутагдалнуудыг зүбөөр шүүмжэлэ.

ВЛКСМ-эй Сэлэнгын айком болбол комсомольско эхин организаци бүхэнөө найжараа хүтэлбэрлэжэ шадаагүй, тэднэй секретарьнуудта бодото туһаламжа үгэдэггүй байгаа. Имэ-нээ, олонхи комсомольско организацинуудай хүдэлмэрин комсомолцууд болон союзнабшэ залуушуулай хүсэлыг ба эрилтыг ханганагүй. Үнгэрэгшэ жэлдэ үсөөхэн тоото комсомолцууд политическэ гэгээрэлдэ хабаадуулагдаһан байна.

Зарим комсомольско организацинууд (Куйбышевэй нэрэмжэтэ, «Большевик» ба бусад колхозуудай дэргэдхэн) эмхидхэлэй талаар хулаанууд ба үсөөн гэгшүүдтэй, өөһэдхэнгөө үүргыг найжар дүүргэдэггүй байха юм.

Партийна хэдэн организацинууд (леспромхозой, Кировэй, Сталиний нэрэмжэтэ ба бусад колхозуудай) комсомольско организацинуудыг тулаар хүтэлбэрлэдэг, эдэндэ сэгүргэлжын туһаламжа үзүлдэггүй байгаа. Тинхэднэ, ВКП(б)-гэй Сэлэнгын айкомой партийна, профсоюзна ба комсомольско организацинуудай таһаг ба тэрэнине даагша нүхэр И. В. Еранский комсомольско организацинуудыг хүтэлбэрлэхэ өөһэдхэнгөө гол шухала зорилго эхин партийна организацинуудай ямаргаар дүүргэдгые нарын найжар хинадаггүй байһынь үгэ хэлэгшэд тон зүб шүүмжэлэбэ.

Пленум болбол залуушуулыг коммунистическээр хүмүүжүүлхэ хүдэлмэрин найжаруулха хэмжээ-ябуулгануудыг хараалһан дэлгэрэнгы шийдхэбэри абаа.

Мүрһөө иигэнэ эмхидхэдэг юм гү?

«1950 ондо ургаса хуряалгыг ба хүдөө ажыхын продуктуудай бэлдэхэдгын үнгэрэгшэ тухай» СССР-эй Министруудай Соведэй ба ВКП(б)-гэй ЦК-гэй тогтоолыг хэрэг дээрнэ бэлдүүлхэ гэжэ партийна болоц советскэ органуудай нангин уялга мүн.

Ургаса хуряалгын ба хүдөө ажыхын продуктуудыг гүрэндэ тушаалгын энэ харюусалгата үедэ партийна эхин организаци бүхэн колхознигуудай дунда агитацион-но-инитын хүдэлмэриг эршэмтэйгээр ябуулха, социалистическэ мүрһөө үргэһөөр дэлгэрүүлхэ уялгатай.

Иволгын МТС-эй партийна эхин организаци нийтэ-политическэ хүдэлмэриг тон хэрэгсээнгүй гэжэ хэлэжэ болохогүй. Гэбшье, энэ партийна организаци ба тэрэнэй партбюро (секретарь нүхэр Юндунов) механизаторнуудай дунда нийтэ-политическэ хүдэлмэриг хулаар ябуулдаг, социалистическэ

мүрһөө бригадануудай ба хүдэлмэришэдэй дунда эмхидхэхэ хэрэгтэ шухала анхалал табигдаагүй байна. Жэшээнь, МТС-эй дэргэд байдаг № 4 бригадыг (бригадирьхэ коммунист нүхэр Цыдендашев) абаад үзэе. Тэрэ бригадалаа хөөрлөө ба газетэ ушналга үнгэрэгшэ гүрэндэ. Механизаторнуудай дунда социалистическэ мүрһөө дэлгэрүүлэгдэггүй байха юм. Мүн тэндэ показателин доска эмхидхэггүй, ханын газетэ ба «дайшалхы хуудланууд» тон үсөөн гаргагдана. Ажалшадай сүлөөтэй сагаа культуураар үнгэрэгшэ улаан булан тус бригадалаа үгэ.

Имэ-нээ механизаторнуудай ажалтайг журам хуларһан байна. Жэшээнь, үбнэ сабшалга дээрэ хүдэлмэрилдэг тракторист нүхэр Галсанов хүдэлмэридөө үдэ болоһон хойно гарадаг, үдэртөө тракторна сенокосилкаар 12 гектар үбнэ саб-

шаха нормотой аад, оройдоо 4—5 гектар сабшалаг юм.

Нүхэр Шмелевой бригадала мүн лэ тиймэ байдал үзэгдэнэ. Тус бригадала ажалтай журам була. Таряа хуряалгын ба гүрэндэ таряа тушаалгын түлэг үсын ямба башада бригадир нүхэр Шмелев өөрөө неделинэ үлүү бригадалаа эрэгшүү.

Бидэнэр хөөрлөөд шагнахаа байтагуй, ушалаа шэнэ газетэ-нуудгүй байдагбид, — гэжэ механизаторнууд хөөрлөө.

Социалистическэ мүрһөөндэ оролсобо гэжэ тоологдог комбайнова 24 агрегадуудай юрөөл хоёрын уялгануудыг абана байба. Бэшэ агрегадууд комбайнернуудай мүрһөөн тухай дуула-шьегүй байгаа.

Социалистическэ мүрһөө иигэжэ эмхидхэдэг юм гү?

Б. Бадмасев.

Модошод лекцинуудыг шагнана

Удын модо уралхуулгын бас-сейнэй хүдэлмэришэдэ (Пригороднэ район) июль-август на-ранууд соо хамта 35 лекци-нууд ба элидхэлнүүд ушлагдан-на байна. Тэднэй дунда «Улас-хоорондын байдал тухай», «Корейдхэн мүнөө үсын байдал тухай», «Нүхэр Сталин социализмда коммунизмда дам-жан орохо тухай» гэһэн ба бусад тэмэтэй лекци, элид-хэлнүүд хэгдээ. Политическэ ба научна эрдэм дэлгэрүүлхэ Бүхэсоюзна обществын гэгшүүн нүхэр Б. М. Митупов, № 20 нургуулин директор нүхэр Чебаков ба бусад тус лекцинуудыг уш-ша, шагнашадые ехэ хонирхуу-лаа.

А. Афанасьев.

ЭДЭБХИТЭЙ ЛЕКТОР

Нүүдэй үедэ лектор нүхэр Ж. Сажинов Курумканай аймагтай колхозуудай фермэнүүд дээр-гүүр бурят хэлэн дээрэ хонир-холтой лекцинуудыг ушшаба. Шажанай мэхэ тухай, ообо ба сагаалган тухай, шажан тухай марксизм-ленинизм юу хэлэдэг гэһэн лекцинууд малшадые илангаяа ехээр хонирхуулба.

«БУРЯТ-МОНГОЛЫ УНЭН»
2. 1950 оной сентябрийн 15.

Комсомолцууд хуралсалай шэнэ жэлдэ бөлөн

Республикын нютагай промыш-ленностиин «Металлошипотреб» заводой комсомолцууд болон залуушуул политическэ гэгээрэлэй системэдхэн хуралсалай үнгэрэгшэ жэлыг амжалттайгаар дүүргэһэн.

Нёдондо заводой 30 шахуу комсомолцууд ба залуушуул политкружогто хураа. Тэднээр Сталинска Конституцие ба ВЛКСМ-эй Уставыг шудалһан байна. Дун гаргалгын зангитнууд дээрэ кружогто хурагшад барандаа тэмээ гүнзгийгөөр ойлгоһоноо харуулһан юм.

Амжалтаараа ханаагаа амарангүй, тэднээр зунай туршада хуралсалайг шэнэ жэлдэ эршэмтэйгээр бэлдэхэбэ. Комсомолцууд болон залуушуул хүдэлмэ-рингөө нүүлдэ ба ээлжээтэ амар-лалтада байхадаа номуудыг ун-шаха, лекци болон элидхэлнүү-дыг шагнажа, идейно-политическэ хэмжээгээ улам дээшлүүлбэ.

Мүн тэднэй олонхын полити-ческэ эрдэмэй дээшлүүлхэбэ

Комсомольско комитетүүнэй гэгшүүнэй семинар

Хаяхан ВЛКСМ-эй Мухаршбэ-рэй айкомдо, томодогдоһон кол-хозуудай комсомольско организаци-нуудай комитетүүдэй гэгшүүдэй нэгэ үдэрэй семинар үнгэрэгшэбэ. Семинарта 14 хүнүүд хабаадалсаа. Семинарта хабаадагшад «Комсо-мольско эхин организацинуудай эмхидхэлэй ба политическэ хүдэл-мэри», «Комсомольско хиналтын

гадна, хүдэлмэришэн залуушуу-лай үдэһын дунда хургуулдаа ху-ралсажа, өөһэдхэнгөө юрэнхы эр-дэмые үргэдхэнэ.

Тус кружог заводой культурын байшандахи улаан булан соо хүдэлмэрилдэг байгаа. Мүнөө тэрэ байрань хайса заһабарилагдан-хай, хурагшадта шухала хэрэгтэй литература болон харуулан ойл-гуулха посбинууд гүйсэд бэлэн болгогдонхой.

Манай комсомолцууд ба залуушуул политкружогто хура-жа, коммунистическэ мэдэрлээ улам дээшлүүлнэ. 10 гаран залуушуул энэ нарада комсомолдо орохоо бэлдэхэжэ байна. Тинн, үнгэрэгшэ жэлдэ политкружогто хураһан залуушуул барандаа Ленинскэ комсомолдой гэгшүүд боло-лохо байна. Хуралсалай шэнэ жэ-лыг бидэнэр эрхим бэлдэхэлтэй-гээр уштахад, — гэжэ комсо-мольско организацин секретарь нүхэр Р. Удракова хөөрнэ. Тэд-нэр энэ жэлдэ агуухэ Сталиний биографииг шудалха юм.

Б. Цыремпилов.



Улан-Улаа горьто тэр байрын ба-рилга эршэмтэйгээр ябуулагдана. Энэ нарын дархан П. Курба-тов гэгшэ аб найрамдалай вахтын үдэрнүүдтэ даалгавраа 240 про-цент дүүргэжэ ба өөрынгөө ажа-лай дүршэлдэ залуушуулыг хура-даг байба.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: П. Курбатов аа-луу дархан А. Данзанов гэгшэд тэрэй үүдэ агаад хуулаха тухай-да аабариг үгэжэ байба.

М. Минеевэй фото.

КУРУМКАНАЙ АЙМАГТА

ВОСКРЕСНИК
УНГЭРЭГДЭБЭ
ВКП(б)-гэй айкомой плену-мэй тогтоолой ёһоор, Мүргэнэй сомоной Сталиний нэрэмжэтэ колхоздо воскресник үнгэрэг-дэбэ. Аймагтай организацинууд-ай хүдэлмэришэд ба алба-агшад воскресниктэ хабаа-дажа, 100 гаран тоноо үндэр шаңартай силос дараа.

1100 КИЛОГРАММ НООНО ГҮРЭНДЭ ТУШААБА

Дэрэнэй сомондо «Загот-живсырьёгой» пункт нээгдэбэ. Тус пункт хадаа августын нүүлэй арбан хонго соо 700 килограмм нооно суглуулхын орондо 1100 килограмм суг-луулжа, гүрэндэ тушааба. Мүн арал зониге элдэб зүйл-лэй эд бараагаар хангажа байба.

ЖЭШЭЭТЭ АГИТАТОР

Гааргын сомоной Кировэй нэрэмжэтэ колхозой таряа ху-ряалга дээрэ комсомолец Доржо Гүлгенов агитатороар табигдаһан юм. Нүхэр Гүлге-нов большевистскэ дүлэтэ үгэ-нүүдыг арал зондо хүргэхэһөө гадна, жэшээтэ ажаллаараа тэднине ажалай үндэр бүтээ-сэ туйлалгада зоригжуулна. Энэ нүхэр үдэр соо 600 боол-то боохын орондо 1000 гармы боолтог байна. Энэндэнь та-рившад ехэ урьшалаг.

С. Дондупов.

Номуудай полко

Бурят-Монголой гүрэнэй хэблэл нүүлэй үдэрнүүдтэ нимэ шэнэ нсмуудыг хэблэн гаргаба:

1. ПОЛИТИЧЕСКЭ ЛИТЕРАТУРА:

И. В. Сталин. «Манай партидахн социал демократическа хэлбэрл тхэй ушөө дахин», бурят-монгол хэлэн дээрэ, 3000 экзemplар.

Бурят-Монголой АССР-эй (хоёр-дох зарлалай) Верховно Соведэй зургаандахи сессин стенографическа тоосон. Ород хэлэн дээрэ 2000 ба бурят-монгол хэлэн дээрэ 1000 экзemplар.

II. ХУРАЛСАЛАЙ ЛИТЕРАТУРА:

А. В. Покровский, Г. И. Фалеев, ба В. В. Краулис. «Физикс» II-дохы часть. Долоонжэлэй ба дунда хургуулин 7-дохы классай учеб-ник, бурят-монгол хэлэн дээрэ, 3000 экзemplар.

Бурят-монгол эхин хургуулин программа, 1000 экзemplар.

Г. И. Ухенов ба И. В. Баран-ников. «Ород хэлэн», фонетикс ба морфологи. Долоонжэлэй ба дунда хургуулин 5-дахы ба 6-дахы клас-суудай учебник, 1000 экзemplар.

М. Н. Мангадаев. Бурят-Монгол эхин хургуулин бэлдэхэлэй клас-ста ород хэлэн дээрэ «Хөөрлэхэ уругууд», багшанарта туһаламжа. 1000 экзemplар. Энэ ном хадаа үхи-бүүдэй бага наһанһаа эхилэн ород хэлэ зүбөөр хэлэжэ хурахада шухала туһаламжа болохо байна.

УРАНАЙХАНАЙ ЛИТЕРАТУРА:

А. Шадаев. «Онтохонууд». Энэ ном соо бурят-монгол арадай ар-бан хоёр онтохонууд согсологдон-хой. Хургуулин бага наһанай үхи-бүүдтэ зориулагдана, бурят-мон-гол хэлэн дээрэ, 4000 экзemplар. «Байкал» гэжэ уранзохёолой альманахын хоёрдохы ном ород хэлэн дээрэ 5000 экзemplароор хэблэгдэбэ.

Дунда Азийн сүл гобиннуудай байгааһыг шэнэдхэн хубилгаха агуухэ түсэб

СССР-эй хлопководствын Министрын Орлогшо нүхэр А. Н. Аскаченскийтэй хөөрлөөдөн

Уха ехэтэ Аму-Дарья мүнэн Памирһаа Аральска далай хүр-тэр урладаг. Энэ мүнэн жэл бүри тус далай руу тон ехэ уһа шуд-хадаг. Тээд, тэрэ уһанынь ямар-шье ашаггүйгээр ууралган, агаар-та дэгдэжэ байдаг, гэхэ зуура тус мүнэнэй хоёр хажуугаар угай-ехэ сүл гобинууд: баруун эрьсээр Кызыл-Кум, зүүн эрьсээр Кара-Кум байдаг.

Эртэ урда сагта Аму-Дарья мүнэн ондоо набаар. Кара-Кум гэдэг сүл гобин дундуур урдажа гарадаг байһан юм. Тинхэлэ Мур-габа ба Телжен гэжэ голнууд — тэрэнэй халаанууд байгаа. Тэрэ сагта Кара-Кум гэжэ сүл гобинхоо хойшо ондоо уһан бассейн — Са-ракамышска далай — бин байгаа. тэрэ хадаа Каспийн далайтай Уз-бой гэжэ мүнэнөөр холбоотой бай-ба. Бүри урдаг Аму-Дарья мүн-рэн хойто зүг руу дабшажа, Аральска хотогор руу шудхадаг болоод, мүнөөнэй Аральска далай бин болгоо юм. Саракамышска далайн Аму-Дарьягуй уһа аба-хад болохоороо, байн-байн ха-тажа, мүнөө сагта 80 метр хүр-тэр гүнзэгы, тон ехэ хонхор газар болоһонхой. Узбой мүнэнэй эртэ урда сагай наба хадаа, мүнөө хүртэр байжа байдаг.

Кара-Кум гэжэ сүл гоби хадаа Такыр гэдэг шабарлиг ехэ талмайнуудһаа бүрдэнэ. Тэрэ талмайнуудай хоорондо элһэн гүбөөнууд байдаг, тэднэй үндэ-рын зарим газартаа хэдэн ар-баад метр болоно. Эндэ хаа-яа дайралладаг худагуудһаа уһа оложо болохо юм, тээд тэрэ уһа-нинь даһатай байдаг ба зунай халуунай үелэ шэргэшэдэг.

Сүл гобило ургамал хомор. Эн-дэ тэндэ саксаулай нөөгүүд, гу-бинн үлэн үбнэн, хадхуурта тэ-мээн нүүл ушардаг.

Каспийн далай шадархи тэг-шэ газарын отто уһагүй юм. Гансал урда хубидань хэдэн мян-ган гектар газар Артек мүнэнэй уһаар уһалагдадаг.

Энэ гоби газарнуудыг нэргээхэ, Аму-Дарья мүнэниг Каспийн далай тээшэ урадхуулха гэгһэн наһал ушөө I Петрын үелэ түр-лэн юм. Тэрэ наһал болол оройной эрхим эрдэмтэдэй анхрал хан-дуулан байгаа, тээд хаанта Росси тэрэниг бэлдүүлжэ шадахагүй байшоо.

Агуухэ Сталиний үүсхэлээр, правительствын түүхэтэ тогтоол мүнөө абтаа. Энэ хадаа үрэгүй байһан сүл гобинуудыг үржэлтэ полинууд, садууд, сабшалангууд болгохо тухай Дунда Азийн ара-дуудай олон зуунжэлэй наһаашал-гыг бэлдүүлхэ байна. Энэ тог-тоолой онсо зүйлнэ юуб гэхэдэ, урданай проектүүдэй бүхы ав-торнуудай тухайлдаагаар Аму-Дарьягуй уһан Каспийн далайга шудхаха бэшэ, харин бүримэһэн уһалагдаа, бэлшээрнүүдыг уһа-тай болгодог, горолууд ба тос-хонуудыг уһаар хангалдаа зо-рюулагдаха.

Аму-Дарьяһаа Краснодарск ош-он Гол ехэ Туркменскэ каналыг уатарнь гансал Агуухэ Хитал каналтай жэшээлхээр байна. Дэл-хэдхэн ондоо бүхы каналнууд, тэрэ тооло американска инди-скэ ба египетскэ каналууд уга-раа энэндэ булгидха юм.

Аму-Дарьяһаа уһа абахын тула Тахиа-Таш гүбөөгэй хажуу-

да гидростанитай плотина бар-даха. Энэ плотинаһаа Гол Туркменскэ канал ба уһалалгын ушөө табан ехэ нүүд уһа абаха болоно. Энэ хүсөөр Аму-Дарьягуй уһа урасхалда, Кара-Калпакска АО-тэ ба Туркменскэ ССР-эй Та-узска областьдо 500 мянган га-рар шэнэ газар уһалагдаха ба-на. Энээнһээ гадна, мүнөө та-хиа гобинд уһа абаха болно. Аму-Дарьягуй алагта Аральска далайн уһанда хушагдаад бай-300 мянган гектар газар уһа-рын боллогдохо юм, тус далай норуунь жэл соо шудхагуй уһанай дүрбэнэй нэгэ хубинэ далагдаа гаргашалдаг болоһон рэнһээ, 5—6 метрээр доошоо хо-байна. Тингэжэ, далайн өс-хлопчатнигай ба рисэй план-цинууд байгуулагдаха болоно.

Плотинаһаа Узбой хүртэ 400 километрын газарта ху-канал малтагдаха. Тэрэ канайг Узбой уруу уһан орохо юм. Уһа соохи зарим даһаниннь абаг-лагдаха, зариманиннь уһа угаагдаха болоно. Узбойда гидростанитай хоёр плотина бар-даха, тэднэй хүсөөр хоёр уһа-водохранилищи байгуулагда-хотой. Нэгдэхн волохранилищи наань Кара-Кумай баруун тала-урда зүг уруу уһалагын ехэ на-л ошожо, Каспийн далай дэр-дархи тэгшэ газарай урда хуба уһалаха юм. Хоёрдохи плотина доодо тээшэ насосоо станш-хүсөөр Узбой мүнэнэй уһаныг уһалалгын хоёрдохи ехэ кан-уруу оруулагдаа. Ехэ Байхал-хормойдохи газарнуудыг уһа-байна. Гол ехэ Туркменскэ на-лай уһан Баруун Туркменидэ хы дээрнэ 500 мянган гектар тэр уһалха ёһотой. Тэрэ газарыг ехэнхилдэ ута шэрхэгтэ хлоп-нигай үнэтэ сортнуудыг уруу хы хэрэгтэ ашаглагдаха байна.

Манай орон хоёр шэнэ хлоп-во базатай болохо, тэднэ жэлд хоёр миллион тоноо шахуу уһа-сортын хлопок орондоо нэм-хэ үгэхэ юм.

Мал үсхэбэрлгын хүгжэлтэ тон ехэ перспективнэ нээгдэбэ лоно. Каналуудыг зубшаад бэлдэхэл тогтоомол базанууд ба-гуулагдаха. Уһалалгын кан-нууд Кара-Кум сүл гобинг хы-гы уруу нэлбэрхэ. Энээнһээ гад-уһалалгын худагууд ба уһан са-рмүүдэй ехэ барилга харааг-данхай.

Хахал миллион гектар тали-дээрэ ой модон таригдажа, сүл-бинн газарнуудыг угаа гоё бол-хубилгаха байна. Каналуудыг эрьсээр, уһалагдаага газарну-тань торгоной модоной, сага-акацин, ульянграй, карагатай олон миллион үндэр модол ур-ха юм. Уһалагдаагуй газар-нуудтань нөөг бургаһатай ур-зуруудуд байгуулагдаха бай-на.

Туркменин горолууд ба тос-нууд шэнэдхэгдэхэн. Красново-дск горол элбэгээр уһа абаха. Бу-руун Туркменин газарнууд са-дууд, виноградууд ба оликом-модоор шэмгэлдэгдэхэ.

Уһалалгын энэ шэнэ барил-гадаа байгааһыг шэнэдхэн тү-билгаха Сталинска агуухэ тү-сбэй ехээн хубинь мүн. Каспи-н далай шадархи сүл газарну-гайхамшагтайгаар сэгсгэлэн бай-хизаар болохон дүтлөө.

Архитекторнууд колхозно тосхонуудай проектүүдыг вохёно

ВЛАДИМИР. (ТАСС). Ажыхын шэнэ центрүүдыг барилгын, орё-хунд ажалай процессуудыг ме-ханизацилгын ба колхозууд хо-орондын гидроэлектростанцину-удыг барилгын проектүүдыг зо-хёохынь томодогдоһон кол-хозууд мэргэжэлтэдтэ хандадаг болоо.

Облпроект хадаа Петушинска районной «Искра» ба Вязниковска районной «Коммунар» колхозуудта малажалай фермэнүүдыг механизацилаа проектүүдыг дүүргэд, 17 колхозуудта геодезическэ шэн-жэлэлтэ хэжэ байна. Хүдөө ажа-

хын артелинуудэй захилуудыг дүүргэ

УРАНХАЙХАНАЙ САМОДЕЯТЕЛЬНОСТИИН БҮХЭСОЮЗНА ХАРАЛГАДА ЭРХИМЭЭР БЭЛЭДХЭЭ!

Улам хайнаар наадаха хүсэлэнтэй

Төрөөс аймгай культу-
рын байшан энэ жилдэ капитал-
агаарилгада оруулагдажа,
хүмүүнээр хайнаар эмхидхэж
үргэлж арга боломжтой болоо.

—Биднээр болбол хүдэлмэри-
н ба албахаагшад уранхай-
ханай самодейательностиин Бүхэ-
саяна харалгада бэлдхэл хэжэ
хүмүүнээр үүнэйбди, — гэжэ бай-
шанг даагаа нүхэр Мелтов
хэлнэ.

Нүхэр Мелтов 29 жэлэй турша
культурын байшангыг дааг-
шар ажаллана. Энэ хадаа ехэ
дүршэлтэй хүн юм. Уранхай-

ханай самодейательностиин хэдэн
кружогуудын нилдэ амжалттай-
гаар хүдэлмэрилнэ. Гадна, 5 хүн-
нөө бүридэн агитационно-уран-
хайханай бригада колхознигууд-
та сар үргэлж концертнүүдэ
харуулна.

Мүнөө үелэ шэнэ дуунууд,
шүлгүүд бэлдхэгдэж байна. Тэ-
дэнэ 36 найрамдалай түлөө бүг-
дэралдай тэмсэлыг харуулна.
«Поэдэй бодол» гэжэ пьесэ бэ-
лэдхэгдэж, ажалшадта харуула-
даа, саашаадаа улам хайнаар
наадахын түлөө ажал ябуулагда-
жа байна.

Ц. Хоборков.

Шэнэ кружогууд эмхидхэгдэбэ

Хүдэлмэришэд ба албахаагш-
аид уранхайханай самодейатель-
ностиин Бүхэсаяна харалгада
кружогуудын культурн
байшан бэлдхэгдэж эхилэ. Тэндэ
хүмүүн болон хүгжэмэй кружо-
гууд наххан эмхидхэгдэж. Горойой
мушуул тус кружогуудта угаа
дур хүсэлтэйгөөр оронод.
Советскэ композиторнуудай шэнэ
дуунуудыг шудалха кружок хү-
дэлмэришэд эхэлнэ.

М 56 нургуулин багша нүхэр
Н. Радасвай хүтэлбэрлэдг аралай
кружина инструментнүүдэй кружок
үргэлж концерт табихаа бэлэ-
хэж байна. Ородой классическа

ба мүнөө үеын хүгжэмэй ис-
кусствын түлөөлэгшэдэй зохёол-
нууд харуулагдажа юм.

Драматическа кружок хүдэлмэ-
риш мүн лэ шагнагдажа байна.
«Нүүлшын уулзалга» гэжэ пьесыг
ажалшадта харуулаа, мүнөө тус
кружок «Манай басаган» гэжэ
пьесэ бэлдхэгдэж байна. Тус
кружогтоо хүгдэдэй секци хүдэл-
мэрилнэ. Тэрэнэ Л. Кассилин
«Минин хүндэтэ хүбүүхэдүүд», С.
Михайлов «Бишын болдуул»,
В. Катаев «Полкин хүүбүүн»
гэжэн пьеснүүдэ ажалшадта ба
хурагшадта ехэ амжалттайгаар
харуулаа.

Д. Обухов.

34 хүнөө бүридэн коллектив

Сэлэндуын моторо-захабарил-
гын заводой клуб нүүлэй хэдэн
хүмүүнээр турша соо хүдэлмэ-
риш нилдэ хайжаруулан байна.
Тэндэ 7 хүнөө бүридэн совет
эг үргэлж хүдэлмэрилнэ.

Хүдэлмэришэд ба албахаагш-
аид уранхайханай самодейатель-
ностиин Бүхэсаяна харалга-
та эршмэтэйгээр бэлдхэгдэж бай-
на. Мэдээлэл абтаннаа эхил-
нэ тус клубайн бэлдхэлэй хү-
дэлмэришэд эхэлнэ. Дра-
матическа кружогтоо хэдэн шэ-
хэ хүдэлмэришэд ба албахааг-

шад хабадуулагдаа. Кружо-
гой репертуар совет дээрэ бата-
лагдаа. Мүнөө тус клубай уран-
хайханай самодейательностиин
коллектив 34 хүнөө бүридэнэ.

«Дуралхал», «Нүүлшын уулзал-
га», «Халуун үдэр» гэжэн пьес-
нүүд эндэ бэлдхэгдэж байна.
«Дуралхал» гэжэ пьесыг на-
хан заводойнгоо ажалшадта
харуулаа. Тэрэнэ ехэ хайн сэг-
нэлтэ абтан байна.

В. Бадаскеев.

Хүдэлмэришэдэй клубуудта

Түмэр замат транспортын Улан-
ханай клуб хүдэлмэришэдэй ба ал-
бахаагшад уранхайханай само-
деятельностиин Бүхэсаяна харал-
гада эршмэтэйгээр бэлдхэгдэж бай-
на. Клубай коллектив Соловьевой
«Мининдаагүй хүн тухай повесть»
ба хүгдэтэ зориулагдахан «Зо-
рушка» гэжэ спектакльнуудыг бо-
лон концертнэ программые бэлд-
нэ. Мүнөө үелэ тэдэнэ А. Суро-
й «Ногоон улица» гэжэ спектак-
лыг бэлдхэгдэж байна.

Ленинэй орденот ПВЗ-гэй куль-
турын ордон нүүлэй үелэ уранхай-
ханай самодейательностиин цеховой
кружогуудтай хамта Бүхэсаяна
харалгада бэлдхэгдэж эхилэ.

М. Левитин Я. Ялуер хоёрой
«Хурса гууран» гэжэ спектаклиг
культурын ордонот драматическа

коллектив харуулхыг. Хорео-
графическа, дуунай кружогууд,
аралай инструментнүүдэй оркестр
эхэжэн программнуудыг харааллан
байна.

Хэлхээ холбоонот Министерт-
вын Управлениин улаан булангай
элдэхитэд үнгэрэгшэ зундаа Ивол-
гын аймагай колхознигуудта кон-
цертнүүдэ харуулан байна. Тэн-
дэнэ бусажа ерэнэ дарьдаа Бүхэ-
саяна харалгада бэлдхэгдэж
эхилэ.

Тус коллективэй концертнэ про-
грамма соонь СССР-эй арадуудай
танцанууд эхэжэн хуури ээлнэ.
Гадна, ород аралай дуунууд,
А. Васильев «Илалта» гэжэ
пьесэ бэлдхэгдэж байна.

А. Пиликина.

36 найрамдалай
вахта

Өөрынгөө хубитые оруулна

БМАССР-эй нутагай промыш-
ленностиин Министертвын Сү-
лэйн арнагай заводой коллектив
республикынгаа ажалшадтай хам-
та 36 найрамдалай стахановска
вахтада жагсаад, үйлдэбэрин
үндэр бүтээс туйлана. Тэдэнэ
1950 онойнгоо үйлдэбэрин про-
граммыг болзроон урид дүүргэ-
хэ гэдэн уялгаа амжалттайга-
гаар бэлдүүлжэ байна. Эдэнэр ав-
густ нарынгаа тус 36 113,5 про-
цент дүүргэ. Мүнөө үйлдэбэрин
темп улам шагнагдажа байна.

Заводой цех бүхэнэй хүдэлмэ-
ришэд хоорондоо мурьсэн. Энэ
мурьсөөндэ зольно цех (начальни-
гын нүхэр Гончаров) түрүүлэн
ябана. Тус цехынхид стаханов-
ска вихтада жагсааар бүхы хү-
сээ элсүүлэн хүдэлмэрилжэ, үй-
лэдбэрингөө бүтээс ба про-
дукцингаа шанарыг эрид дээш-
лүүлэ.

Энэ завод дээрэ 27 жэл хүдэл-
мэрилжэ байгаа хуушанай хүдэл-
мэришэн — стахановец Николай
Иванович Кашмир үдэр бүрин
гөөг нормые 150 процентнээ доо-
шо бэшээр дүүргэжэ, бүгдэндэ
эрхим жэшээ харуулна.

— Дэлхэй дээрэ бата бэхи 36
найрамдал байгуулхын түлөө бүхы
үнэн сэхэ хүнүүд тэмсэгэ
байна. Би үндэр наһатай боло-
бошье, энэ хэрэгтэ өөрынгөө ху-
битые оруулжа байнаб, — гэжэ
нүхэр Кашмир хөөрнэ.

Тэрэшлэн залуу стахановец
Бахманова, Двойнишникова бо-
лон бусад халаан соогоо 2-2
нормонуудыг дүүргэнэ.

А. Беляев.

УЯЛГАНУУДАА АМЖАЛТАЙГААР ДҮҮРГЭХЫН ТҮЛӨӨ

Түрүү леспромхоздо

Хаяхан Хандагатай леспро-
мхоздо инженерно-техническэ хү-
дэлмэрилэгшэдэй хабаалттайга-
гаар стахановецуудай суглаан
болоһон байна. Суглаан дээрэ
леспромхозой директор нүхэр Де-
дюхин коллективэйнгэ хүдэлмэ-
рин үнгэрэн найма нарын дүн-
гөөр элидхэл тэбэ.

Тус леспромхозой хүдэлмэри-
шэд Стокгольмск Урла доро га-
раа табяад, 36 найрамдалай ста-
хановска вихтада жагсахааа,
модо бэлдхэгдэж жэлэйнгэ түсэ-
бы Октябрьска революциин 33-
дахы ой хүртэр дүүргэжэ уялга
абтан байгаа. Энэ харуулалга-
тай уялгыг бодото дээрэн ам-
жалттайгаар дүүргэхыг оролдон,
леспромхозой партиин организаци
хүдэлмэришэдэй дунда нинтэ-
политическэ хүдэлмэри үргэнээр
ябуулаа, профсоюзна ба комсо-
мольскэ организацинуудтай хам-
та социалистическэ мурьсөөндэ
бүхы хүдэлмэришэдэ эдэхитэй-
гээр хабаадуулжа шадла.

Үргэн далайсатгайгаар дэлгэрэн
социалистическэ мурьсөөндэ
Иван Александрович Костромин
хүтэлбэрлэдг «Верхняя Арахор-
ка» гэжэ участгойг молодод түр-
үү хуури ээлэнхэй. Энэ
участгойхид гурба нара улагуур
түсбөө үлүүлэн дүүргэжэ, лес-
промхозойнгоо дирекциин ба
профсоюзна организациин дам-
жуулхын Улаан туг барижа яба-
на.

Молодойнгоо дунда өөһ-
днгөө шэн зоригто ажалар ал-
дар сууда гараһан түрүү ста-
хановец — түмэршэ дархан Вста-
вский, электро-хорөөшэн Локанин,
паровозно машинист Ташыков

ба бусад үдэр бүрингөө нормо-
нуудыг 200-наа 300 процент хүр-
тэр дүүргэнэ. Энэ үелэ хүсэтэ
механизмуудыг ашаглалга нил-
дэд хайжараа. Моло бэлдхэл-
гын шанар дээшлэнэ, хэмжээнэ
улам ехээр ургана. Бата бэхи 36
найрамдалай түлөө үнэн зүрхэ-
нөө хүдэлмэрилжэ байһан ста-
хановецуудай тоо бүри олошоржо
байна.

Эхэ оройнгоо аша туһада
патриотическа нимэ ехэ дэбжэл-
тэтэйгээр ажаллаһанайнгаа
ашаар леспромхозой коллектив
энэ онойнгоо үйлдэбэрин про-
граммыг 88 процент дүүргэ. Ти-
хэдэ, тэдэнэр хоёрдохы кварта-
лынгаа түсэбыг 26000 кубометр-
ээр үлүүлэн дүүргэнэй түлөө
ССР Союзай ой модонот ба саар-
нагай промышленностиин Ми-
нистерствын ба ВЦСПС-эй дам-
жуулхын Улаан туг абажа,
110.000 түхэриг мүнгэн шанда
хүртөө.

Суглаанда хабаадагшад модо
бэлдхэгдэж ба шэрэхэ жэлэйнгэ
түсэбыг ноябрийн 1-дэ дүүргэжэ,
жэлэй эсэс хүртэр түсэбөө га-
дуур 65 мянган кубометр модо
бэлдхэгдэж, шэрэхэ гэхэ мэтэ дээ-
шлүүлэгдэн уялгануудыг абаа.
Тингэжэ, энэ шэнэ уялгануудаа
амжалттайгаар бэлдүүлхын ту-
ла социалистическэ мурьсөө
улам эршэдхэхы уряалан, лес-
промхозойнгоо бүхы хүдэлмэри-
шэдтэ хандаба.

Мүнөө бүхы участогуудай мо-
лодод энэ уялгана нэрэтэй түр-
тэйгээр бэлдүүлхын тула эрид
шууд тэмсэгэ байна.

К. Григорьев,
Д. Очиржапов.

Эд бараа танилнуудта худалдана

Заиргайн аймагай Доодо-Кур-
бын сомонот Ленинэй нэрэмжэтэ
колхозой дэргэдэ Үнэгэтэйн сель-
погой № 2 магазин бии юм. Тус
магазинай продавец Серемжэй
Ринчинова эд бараа үбэршэхыг
оролдож ябадаг зантай гэжэ эн-
дэн зон хэлсэдэг. Тэрэнэ тон
зүб.

С. Ринчинова энэһнээ урда
жэлнүүдтэ продавецээр хүдэлмэ-
рилхэдөө, магазинда ерэнэ эд
бараануудыг өөртөө ехээр абадаг
байгаа. Тингэжэ хэдэн үрхээ
үнэн сэхэ хүнүүдтэ тохожо,
өөрыгөө аршалха зорилготой-
гоор селподо ошоод, фак-
тураа худал хуурмаг болгожо
байтараа баригдаа нэн. Хоёр
мянган түхэриг түлөөд, магази-
наа гаргагдаһан байгаа.

Мүнөө Үнэгэтэйн сельпогой
правлениин зүгһөө элдэб мэхэ-
шэдтэ хамаагүйгээр хандадаг
дээрһнээ боложо, үнөөхи Ринчи-
нова үнөөхи магазинда дахин
продавецээр ороо. Тингэ байһал
хуушанайнгаа хуурмаг аашануудыг
гаргажа эхилэнхэй.

Магазинда асаргаһан эд бара-
анууд колхознигуудта алд тэг-
шээр худалдагланайгүй. Сайһаа
эхилдэ бусад шухала эд бараа-
анууд тэрэ продавецын түрэл, та-
нил хүнүүдтэ ехэ ехээр үртэлэг
байна. Тингэдэн зарим колхозни-
гууд юундхыг хүртэнгүй.

Мүнөө, үлбэ ба тарья хуряал-
гын халуун үелэ продавец Ринчи-
нова колхозойнгоо поли дээгүүр
нүүдэл худалдаа наймаа хэнгүй.
Магазинда сай, тахмин, ниткэ
гэхэ мэтын эд бараануудыг абаа-
шанайгүй. Гадна, хүдэлмэрин сагай
үелэ магазинда хаажархөд, гэр-
тэ хубиннгаа ажал хэжэ байдаг.

Үнэгэтэйн сельпогой правлини
тус магазинай хүдэлмэришэдэ шан-
га хиналта табиха зэргэтэй.

Г. Ангарская.

Һүниндөө зааһа барина

Байгалай зааһашадай дундаа
Байкало-Кударын аймагай «При-
байкалец» гэжэ, зааһашадай
колхозой гшүүд 36 найрамдалай
стахановска вихтада эгээл түрүү-
лэн жагсаһан юм. Тэрэ гшээр хэ-
лэн нара үнгэрөө. «Прибайкалец»
колхозойхид социалистическэ му-
рьсөөнэйнгөө темпыг зааханшье
нулауулангүй, зааһа элбэг ехээр
бариха байна.

Колхознигууд-зааһашад мүнөө
сетээр зааһа барилгыг үргэнээр
эмхидхэнхэй. Михаил Новолоц-
кин хүтэлбэрлэдг бригада ста-
хановска болоо. Бригадынхид
Һүнийн сагта зааһа барилгыг эм-
хидхэжэ, горьтой амжалтануудыг
туйлажа байна.

Тингэ, хаяхан минд хоёр Һүнийн
турша дотор нүхэр Новолоцкий
бригада 210 пүүд найн шанартай
зааһа бариха, гүрэндэ тушаагаа.
Энэ бригадын жэшээгээр брига-
дирууд Любимский, Муравьев
гэжэлдэй бригаданууд хүдэлмэри-
лжэ, үдэрэйнгөө нормонуудыг үлү-
лэн дүүргэнэ.

И. Артонин.

Томодхогдоһон колхозуудта саз үргэлжэ туһалха

Томодхогдоһон колхозуудай
дүршэлыг хараадаа абан, мал-
лай республикын тэрэ тооло Би-
чурин аймагай, хэдэн олон колхо-
зууд өөһэлхыгөө газарыг, адуу
малыг ба бусад зөөри хогшолыг
хамталан нэгдхэгдэж, хамтын томо
ажахынуудыг байгуулжа захалаа.

Жэжэ колхозуудыг нэгдхэгдэж
томо болгоод байхада, хамталаг-
даһан ехэ полинууд дээрэ хүд-
дөө ажахын түрүү техническэ бур-
лаг ехэтэйгээр хэрэгдэхэ, ажа-
лай бүтээсые улам дээшлүүлхэ,
наһын адуу малыг бүри олошо-
руулаха, колхознигуудыг улам
баян шанга шадалтай болгохо үр-
гэн ехэ арга боломжо нээжэ үг-
нэ.

Энэ хадаа колхозуудыг эмхид-
хэлхэжэ, шиндхэбэри гар-
гала хадаа томодхогдоһон кол-
хозой ажахыг эмхидхэхэ эхининь
эб болоо.

Томодхогдоһон колхоз бүхэн
үрхөө ажахыгаа хүтэлбэрлэ-
хэжэ, шиндхэбэри гар-
гала хадаа томодхогдоһон кол-
хозой ажахыг эмхидхэхэ эхининь
эб болоо.

Томодхогдоһон колхоз бүхэн
үрхөө ажахыгаа хүтэлбэрлэ-
хэжэ, шиндхэбэри гар-
гала хадаа томодхогдоһон кол-
хозой ажахыг эмхидхэхэ эхининь
эб болоо.

гые шэнэдхэн табиха байна. Тин-
хэдэ томодхогдоһо бэлдхэлэй
хайнаар ябуулагдаад, шэнэ кол-
хозуудта аймагуудай хүдөө ажа-
хын органуудай болото туһалам-
жа үзүүлэд байбал, шэнэ колхо-
зууд эмхидхэлэй ба шэнэдхэн
байгуулхын үеыг түргэнээр даба-
жа, томодхогдоһон хамтын ехэ
ажахы болохо байна.

Шэнэдхэн байгуулалга хадаа
хүдөө ажахын артелиин жэшээтэ
Уставтай зохилдуулан, өөһлэн
Устав баталан абалгаар эхилэ.
Һотой юм. Энэ хадаа шэнэ кол-
хоз байгуулалхын хуули ёһон мүн.

Шэнэ колхозой үйлдэбэрин
түсэб ба орошо-гарашын сметэ
хадаа колхозуудай хамтархын ур-
да тэхи үйлдэбэрин түсэбүүд-
дэй, орошо-гарашын сметнүүдэй
тоо ба показателнуудыг таама-
гаар хамталжа гуримаар зохог-
дох бэшэ, харин ажалай бү-
тээсын бүри дээшлүүлэгдэхэ яба-
далыг ба колхознигуудай мате-
риална болон культурна хэмжээ
улам дээшлүүлэгдэхэ туһалха бай-
һан шэнэ колхозой ажахын бүхы
наһбаринуудай олзо дохолой дээ-
шлэхэ ябадалыг хараадаа абал-
сан, мэргэжэлтэдэй хабаадалга-
тайгаар зохогдохотой ёһотой.

Ажалай шэнэ норма ба ажалта
үдэр тодорхойлох хэмжээ зохёо-
лодоо түрүү колхознигуудай ажа-
лай бүтээсые хараадаа абалсаха
шухала.

СССР-эй Министруудэй Сове-

дэй 1948 оной сентябрийн 3-най
тогтоолтой зохилдуулан захиргаа-
най-техническэ хүдэлмэрилэгшэд-
дай шадлыг тогтохоо шухала.
Томодхогдоһон колхозууд хадаа
МТС-тэй договор шэнээр батал-
жаада хүдэлмэрин хэмжээг кол-
хозуудай жэжэ байхадахи дого-
ворнуудаар хараалагдаһан хэм-
жээнүүдэй нинтэ дүнһөө багад-
хаха ёһолуй.

Ажалай бүтээсые улам дээш-
лүүлхын ба ажалай жаг заршам
саашадан бэхжүүлхын тулада
томодхогдоһон колхозуудта дото-
рой ёһо гуримай дүрим зохёжо,
тэрэниг түрүүшын үдэрнүүдтэ
бэлдүүлхэ тон шухала.

Тинхэтэй хамта, аймагай газар
рай органууд томодхогдоһон кол-
хозуудта газарыг хэтэ мүнхлөө
эллэхэ гүрэнэй акт барюулаха хэм-
жээ-ябуулануудыг бэлдүүлхэ ёһо-
той. Томодхогдоһон колхозуудай
газар хүжэ үргэлжэ байха ушар-
тай.

Гэхэ зуура, томодхогдоһон кол-
хозуудта хүдөө ажахын органууд
дай зүгһөө болото туһаламжын
багаар үзүүлэгдэлг байһаниинь
хэдэн аймагуудта хэгдэн шал-
галгад элэрүүлэгдэжэ.

Бичурин аймагта (аймсоведэй
гүйсэдкомой түрүүлэгшэ нүхэр
Манинов, хүдөө ажахын таһагыг
даагша нүхэр Жаркой) 39 колхо-
зууднаа томодхогдоһон 21 колхо-
зууд байгуулагдаа. Жэшээлхэдэ,
Окино-Ключевской сельсоведтэ
6500 га тарианай талмайтай Мо-

лотовой нэрэмжэтэ, Билютайска
сельсоведтэ 4500 га тарианай
талмайтай Ждановэй нэрэмжэтэ,
Гочидай сомондо 3300 га тарианай
талмайтай Калинин нэрэмжэтэ
ба бусад колхозууд тог-
тоогодо.

Эдэ колхозуудай хүтэлбэрлхы
тушаалуудта политическэ ба
ажал хэрэгэй талаарша шалгалда-
мал, хүдөө ажахыг хайн мэдэхэ
мэргэжэлтэ ба колхозно томо
ажахыг хүтэлбэрлэжэ шадха
шадбаритай практикууд шэлэг-
дэн табигдаһан байха юм.

Гэхэтэй хамта, Бичурин айма-
соведэй гүйсэдком ба тэрэнэй хүд-
дөө ажахын таһаг томодхогдоһон
колхозуудай колхознигуудтай хам-
тын суглаануудыг хэһэн аад,
хүдөө ажахын артелиин Уставыг
баталуулангүй оржого, ехэ ал-
дуу хэбэ. Тингэһээ Бичурин айма-
гай томодхогдоһон колхозууд
хуулинта ёһоор нэгдэжэ үшөө ша-
даагүй болоно.

Томодхогдоһон колхозуудта айма-
гай элбхитэдэй ба мэргэжэлтэ-
дэй зохино туһаламжа үзүүлдэг-
гүйһөө шалтагалжа, тус аймагай
томодхогдоһон зарим колхозууд
дай эмхидхэлэй үе ехээр ун-
жагайжа байна.

Энэниг юун гэршэлнэб гэхэдэ,
Калинин нэрэмжэтэ томодхог-
доһон колхозно бригадануудын
хуушан составараа ажаллажа
байна. Жэшээлхэдэ, 825 га тарианай
талмайтай нэгэ бригаданыг
125 хүн, 630 га тарианай газартай
нүүгдөө бригаданыг 123 хүн
ажаллана. Зүгөөр, бригадануудай
ажалыг тэгшлхын тулада хүсэ
багатай бригадала хүсэ ехэтэйн
зүгһөө туһалха ябадалыг кол-
хозой хүтэлбэрлэгшэд эм-

хидхэгдэж байна. Гэхэһөө, брига-
дануудай ажал хүдэлмэринэ
эрэнһээ түсблэжэ, хүдэлмэринг-
өө хүсые зүбөөр хубаарилан та-
биха шухала байгаа. Теэд, айма-
соведэй гүйсэдкомой хүдөө ажа-
хын таһаг колхозой хүтэлбэрл-
эгшэдтэ энэн тухай хануудлаг-
гүй байха юм.

Мүн Молоотовой нэрэмжэтэ то-
модхогдоһон колхозой бригаданууд
а ажалай нормо ба ажалта
үдэр бэшлэг ондо ондоо байна.
Жэшээлхэдэ, № 1 бригадала —
4,5 га, № 8 бригадала — 4,0 га
тарья жаткаар, № 2 бригадала —
0,18 га, № 9 бригадала — 0,15 га
тарья гараар хадаа норма тог-
тоогдоһон байна. Иймэ баримта-
нууд аймагай бусадшье колхо-
зуудта бии.

Аймсоведэй гүйсэдкомой хүдөө
ажахын таһаг фермэнүүдэ зүб-
өөр эмхидхэхэ ябалаланы то-
модхогдоһон колхозуудта баһал
туһалнагүй. Тингэһээ Ждановай
нэрэмжэтэ колхозой хүтэлбэрл-
эгшэд эбэрт боло малай нэгэ
фермэ байгуулхын орондо хоёрыг
байгуулжа гэжэ шиндхэн байна.

Үйлдэбэрин шэнэ түсбүүдэ
зохёолхын унжагайралга дээрһнээ
орошо-гарашын сметэ зохёолго ха-
тана. Орошо-гарашын сметэ зохё-
лодоо зарим колхозууд олзо ло-
койнгоо показателыг багалдаа.
Жэшээлхэдэ, Харланай сомон-
отой Кировэй нэрэмжэтэ колхоз
сметэ зохёолодоо, олзодоо 125
мянган түхэригөөр багалдаһан
байха юм.

Томодхогдоһон колхозуудтай
договор шэнээр баталха гү, али
нэмэлтэ хэлсээ гэхэ тухай респу-
бликын хүдөө ажахын Министерт-
вын заабарин аймагай МТС-
үд дүүргэнгүй. Ингэжэ колхо-

зуудыг эмхидхэлэй-ажахын та-
лаарнь бэхжүүлхэ асуудалуудыг
шиндхэлхээ эдэ МТС-үдд холо-
дошоод байна.

Аймагай хүдөө ажахын ба кол-
хозно барилгын таһагай болон
газар эхсэмжэлэгшэд урда ехэ
зорилгонууд мүн лэ табигда-
на. Томодхогдоһон колхозуудта
гүрэнэй шэнэ акт барюулаха, ажа-
хын центрын байха газар тодор-
хойлон олохо ба тэрэниг түсбэ-
лэхэ, малажалай байрануудыг ба-
риха газар олохо асуудалууд
түргэн шиндхэгдэхэ зэргэтэй.

Тарягаа хаһа саг соонь хурья-
жа, гүрэнэйнгөө урдахы уялгануудыг
гүйдэ гүйдэ дүүргэлгэ ба нитын-
гээ мал

